

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО

«19» грудня 2025 р.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ЕТИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова програма)	Практична психологія
Освітній рівень:	Другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ

2025

РОЗРОБНИК:

доктор. психол. наук, професор,
професор кафедри психології

Віктор МОСКАЛЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології,
протокол № 5 від 18.12.2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олександра ПИТЛЮК-СМЕРЕЧИНСЬКА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №5 від 19.12.2025 р.

e-mail	viktor.moskalets@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, 316 ауд.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Професійна компетентність та етика» висвітлює особистісні основи професійної компетентності та інтегральну, загальні і фахові компетентності психолога з позицій гуманістичного та мотиваційно-динамічного підходів у психології: основний психологічний зміст моральності особистості; екзистенційно-аксіологічні засади професійної компетентності психолога; самоактуалізацію в професійній діяльності; адекватну й позитивну Я-концепцію; авторитет і референтність психолога; соціально-психологічні механізми взаєморозуміння та взаємовпливу як основу психотехніки комунікативної майстерності.

Мета дисципліни: Формування систематизованих наукових знань про професійну компетентність та етику психолога, які є теоретичною базою, істотною складовою, необхідною умовою і вирішально-визначальним фактором оптимального формування й розвитку та успішного функціонування її.

Завдання курсу:

1. сформувати у студентів розуміння сутнісного змісту особистісних основ та інтегральної, загальних і фахових складових професійної компетентності психолога;
2. переконати, що професійна компетентність та етика – це необхідна умова успішної професійної самоактуалізації психолога;
3. сприяти автентичному орієнтуванню майбутніх психологів на гуманістичні екзистенційні смисли й цінності;
4. спрямувати на формування й розвиток адекватної і позитивної Я-концепції;
5. показати місце і роль авторитету й референтності психолога у функціональній структурі його професійної компетентності;
6. сприяти оволодінню соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу як основи психотехніки комунікативної майстерності, умінь і навичок успішного професійного спілкування психолога.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: основний психологічний зміст: моралі й етики; християнської любові; духовності,

моральності, совісті, сорому, екзистенційної відповідальності особистості; «розумного егоїзму»; екзистенційно-аксіологічних смислів і цінностей творення, переживання, ставлення; самоактуалізації в професійній діяльності, «п'як-досвіду», «індивідуальної автономії» особистості; адекватної і позитивної Я-концепції як необхідної умови і чинника формування та успішного функціонування професійної компетентності та етики психолога; соціально-психологічних механізмів взаєморозуміння і взаємовпливу як основи психотехніки комунікативної майстерності, умінь і навичок успішного професійного спілкування психолога.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**: компетентно оперувати набутими знаннями та ефективно використовувати їх у професійній підготовці та самоорганізації, саморегуляції, самовдосконаленні професійної діяльності; збирати, аналізувати, інтерпретувати, структурувати та узагальнювати інформацію, пов'язану з професійною компетентністю та етикою психолога; проводити заходи, присвячені професійній компетентності та етиці психолога.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Професійна компетентність та етика».

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері психології у процесі навчання та професійної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.</p> <p>СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p>	<p>ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР 12. Демонструвати здатність до наукової рефлексії, професійного саморозвитку й формування власного стилю психологічної діяльності, дотримуючись вимог етичних кодексів і чинного законодавства.</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	2		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	16 год.	4 год.
	семінари, практичні	14 год.	4 год.
Самостійна робота		60 год.	82 год.
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль I. ОСОБИСТІСНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЕТИКИ ПСИХОЛОГА

Тема 1. Основний психологічний зміст моралі, етики та моральності особистості (2 год.)

Психологія духовності, моралі, етики, моральності, совісті, сорому, екзистенційної відповідальності особистості, християнської любові.

Питання для самостійного вивчення. Психологія «розумного егоїзму».

Тема 2. Гуманістична екзистенційно-аксіологічна основа професійної компетентності та етики психолога (2 год.)

Потреба людини мати смисл життя. Смисл життя особистості. Самотрансценденція. «Кристалізовані смислові універсалії». Цінності творення. Цінності переживання. Цінності ставлення.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: «Над-смісл». Психологія вдоволення.

Тема 3. Самоактуалізація як довершена професійна компетентність та етика психолога (2 год.)

Піраміда потреб людини А. Маслоу. Психологія самоактуалізації особистості. «Пік-досвід». «Індивідуальна автономія».

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Концепти «гуманістичної психології» А. Маслоу: індивідуум – єдине ціле. Внутрішня природа людини.

Тема 4. Адекватна й позитивна Я-концепція як необхідна умова і чинник формування та успішного функціонування професійної компетентності та етики психолога (2 год.)

Психологія Я-концепції. Я-реальне. Я-емпіричне. Я-ідеальне. Я-реалістичне. Я-ідеалізоване. Я-екзистенційне. Я-функціональне. Формула Джемса. Афект неадекватності. Механізми психічного захисту у функціонуванні неадекватної Я-концепції. Позитивне мислення у функціонуванні Я-концепції.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: «Ефект мегаломанії». «Ефект арійської крові». Я-фантазійне. Я-динамічне. Я-дзеркальне. Я-демонстративне.

Тема 5. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння і взаємовпливу як основа психотехніки комунікативної майстерності, умінь і навичок успішного професійного спілкування психолога. (2 год.)

Механізм інтеракції. Соціально-психологічні механізми взаємовпливу: Переконавання. Навіювання (сугестія). Наслідування. Емоційне зараження. Референтність і авторитет психолога. Довір'я до психолога. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння: Ідентифікація. Вміння слухати. Емпатія (когнітивна, предикативна, співпереживання, співчуття). Емпатійність психолога. Інтерес до людських проблем і бажання допомогти. Рефлексія. Вихованість. Витримка. Спостережливість. Позитивний психічний захист.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Авторитарність суб'єкта. Віра. Традиція. Мода. Гелотологія (лікування сміхом).

Змістовий модуль 2. ГУМАНІСТИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПСИХОЛОГА

Тема 6. Гуманістично-психологічна інтерпретація інтегральної та загальних компетентностей психолога (2 год.)

Ключовий психологічний зміст здатностей: застосувати основні психологічні теорії та методи; знати й розуміти предметну область професійної діяльності; мислити концептуально, системно, саногенно; володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу; неухильно дотримуватись юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога; адекватно розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій гуманізму.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Психологічна теорія. Психологічний метод. Системне і саногенне мислення психолога.

Тема 7. Гуманістично-психологічна інтерпретація спеціальних і фахових компетентностей психолога (2 год.)

Ключовий психологічний зміст: здатності оперувати категоріально-понятійним апаратом психології на основі розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків; етичних принципів та норм професійної діяльності практичного психолога (добровільності; конфіденційності; адекватної інтерпретації результатів; відповідальності; компетентності; благополуччя клієнта згідно з заповіддю «не зашкодь!»; морально-позитивного ефекту дослідження; кваліфікованої пропаганди психологічних знань; професійної кооперації); особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т. ч. особам, які отримали психічні травми, зокрема внаслідок війни).

Тема 8. Формування професійної компетентності та морально-етичний розвиток практичного психолога (2 год.)

Спрямованість особистості: аксіологічна (ціннісно-орієнтаційна), екзистенційна, професійна, пізнавальна, творча. Розвинуте почуття соціальної відповідальності, гуманістична громадянська позиція. Здатність до ефективних форм і прийомів спілкування з іншими людьми. Активність, організованість, експресивність, конструктивність, старанність. Прагнення до самовдосконалення і самоактуалізації. Мотивація на досягнення успіху в обраній професії. Високий рівень розвитку психічних процесів (пам'ять,

увага, мислення, та ін.). Розвинуті загальнолюдські якості (те, що називається вихованістю). (В. Г. Панок, Ж. П. Вірна та ін.). Емпатійне розуміння. (К. Г. Роджерс). Здатність привертати до себе людей. Не скуто, вільно почуватись у будь-якому товаристві. (Р. Мей) та ін.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Мотивація на досягнення успіху в обраній професії.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЕТИКИ ПСИХОЛОГА

Тема 1. Основний психологічний зміст моралі, етики, моральності особистості (2 год.)

Психологія духовності, моралі, етики, моральності, совісті, сорому, екзистенційної відповідальності особистості, християнської любові, «розумного егоїзму».

Завдання для самостійної роботи. Поясніть необхідність і продуктивність «розумного егоїзму» у професійній діяльності психолога.

Тема 2. Цінності творення, цінності переживання, цінності ставлення у вченні В. Е. Франкла як гуманістична екзистенційна основа професійної компетентності та етики психолога (2 год.)

Потреба людини мати смисл життя. Смисл життя особистості. Самотрансценденція. «Кристалізовані смислові універсалії». Цінності творення. Цінності переживання. Цінності ставлення. «Над-смисл». Психологія вдоволення.

Завдання для самостійної роботи. Охарактеризуйте «Над-смисл» і «Психологію вдоволення» (за В. Е. Франклом) з позицій професійної компетентності та етики психолога.

Тема 3. Самоактуалізація як ідеальна професійна компетентність та етика (2 год.)

Концепти «гуманістичної психології» А. Маслоу: Індивідуум – єдине ціле. Внутрішня природа людини. Піраміда потреб людини А. Маслоу. Психологія самоактуалізації особистості. «Пік-досвід». «Індивідуальна автономія».

Завдання для самостійної роботи. Доведіть, що концепти А. Маслоу про індивідуума як єдине ціле та внутрішню природу людини відповідають гуманістичній концепції професійної компетентності та етики психолога.

Тема 4. Я-концепція як істотна функціональна структура формування, розвитку і функціонування професійної компетентності та етики особистості (2 год.)

Психологія Я-концепції. Я-реальне. Я-емпіричне. Я-ідеальне. Я-реалістичне. Я-ідеалізоване. Я-екзистенційне. Я-функціональне. Формула

В. Джемса. Афект неадекватності. Механізми психічного захисту у функціонуванні неадекватної Я-концепції. Позитивне мислення у функціонуванні Я-концепції. «Ефект мегаломанії». «Ефект арійської крові». Я-фантазійне. Я-динамічне. Я-дзеркальне. Я-демонстративне.

Завдання для самостійної роботи. Розгляньте: «Ефект мегаломанії»; «Ефект арійської крові»; Я-фантазійне; Я-динамічне; Я-дзеркальне; Я-демонстративне, - в контексті професійної компетентності та етики психолога.

Тема 5. Соціально-психологічні механізми взаємовпливу та взаєморозуміння як істотна функціональна структура професійної компетентності та етики психолога (2 год.)

Механізм інтеракції. Соціально-психологічні механізми взаємовпливу: Переконавання. Референтність і авторитет психолога. Авторитарність суб'єкта. Віра. Довір'я до психолога. Навіювання (сугестія). Наслідування.

Традиція. Мода. Емоційне зараження. Гелотологія. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння: Ідентифікація. Вміння слухати. Емпатія (когнітивна, предикативна, співпереживання, співчуття). Емпатійність психолога. Інтерес до людських проблем і бажання допомогти. Рефлексія. Вихованість. Витримка. Спостережливість. Позитивний психічний захист.

Завдання для самостійної роботи: 1. Обґрунтуйте значущість вихованості, витримки, спостережливості, позитивного психічного захисту для успішної професійної діяльності психолога. 2. Висвітліть авторитарність особистості, традиції, звичаї, моду у зв'язку з професійною компетентністю та етикою психолога. 3. Знайдіть місце гелотології (лікування сміхом) у роботі практичного психолога.

Змістовий модуль 2. ГУМАНІСТИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПСИХОЛОГА

Тема 6. Гуманістично-психологічна інтерпретація інтегральної та загальних компетентностей (ІК і ЗК) психолога (2 год.)

Ключовий психологічний зміст здатностей: застосувати основні психологічні теорії та методи; знати й розуміти предметну область професійної діяльності; мислити концептуально, системно, саногенно; володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу; неухильно дотримуватись юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога; адекватно розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій гуманізму.

Завдання для самостійної роботи. 1. Визначте основний зміст і співвідношення психологічної теорії і психологічного методу. 2. Опишіть системне і саногенне мислення психолога .

Тема 7. Гуманістично-психологічна інтерпретація спеціальних і фахових компетентностей (СК і ФК) та програмних результатів навчання (ПР) психолога (2 год.)

Ключовий психологічний зміст: здатності оперувати категоріально-понятійним апаратом психології на основі розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків; етичних принципів та норм професійної діяльності практичного психолога (добровільності; конфіденційності; адекватної інтерпретації результатів; відповідальності; компетентності; благополуччя клієнта згідно з заповіддю «не зашкодь!»; морально-позитивного ефекту дослідження; кваліфікованої пропаганди психологічних знань; професійної кооперації); особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Завдання для самостійної роботи. визначте основний зміст здатності організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т. ч. особам, які отримали психічні травми, зокрема внаслідок війни).

Тема 8. Гуманістично-психологічна інтерпретація важливих складових професійної компетентності та етики психолога, виокремлених українськими та зарубіжними дослідниками (2 год).

Спрямованість особистості: аксіологічна (ціннісно-орієнтаційна), екзистенційна, професійна, пізнавальна, творча. Розвинуте почуття соціальної відповідальності, гуманістична громадянська позиція. Здатність до ефективних форм і прийомів спілкування з іншими людьми. Активність, організованість, експресивність, конструктивність, старанність. Прагнення до самовдосконалення і самоактуалізації. Мотивація на досягнення успіху в обраній професії. Високий рівень розвитку психічних процесів (пам'ять, увага, мислення, та ін.). Розвинуті загальнолюдські якості (те, що називається вихованістю). (В. Г. Панок, Ж. П. Вірна та ін.). Емпатійне розуміння. (К. Г. Роджерс). Здатність привертати до себе людей. Не скуто, вільно почуватись у будь-якому товаристві. (Р. Мей) та ін.

Завдання для самостійної роботи. Накресліть схему співвідношення зазначених важливих складових професійної компетентності та етики психолога, виокремлених зарубіжними та українськими дослідниками.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

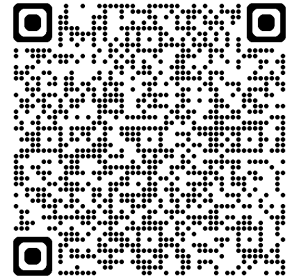
Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	14	6
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	16	10
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	6	6

Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24	60
--	----	----

ПОЛІТИКА КУРСУ

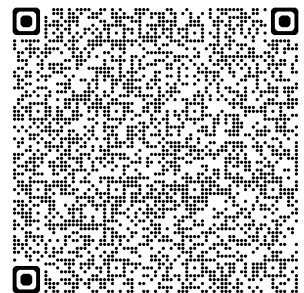
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

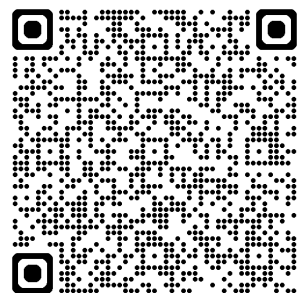
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

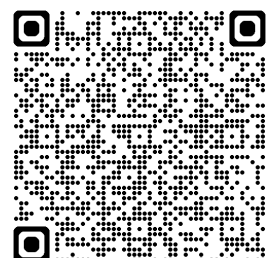
3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

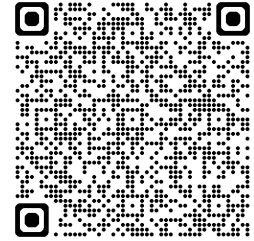
“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої)

діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

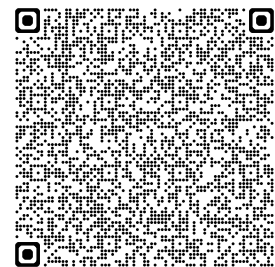
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та
-------	-----------------------	--

		прізвище студента/студентки)
1.	<p>Платформа Udemу</p> <p>Professional Ethics for Helping Professions https://www.udemy.com/course/professional-ethics-for-helping-professions/</p> <p>(сертифікат безкоштовно за умови написання мотиваційного листа і отримання підтвердження)</p>	<p>Тема 7.</p> <p>Гуманістично-психологічна інтерпретація спеціальних і фахових компетентностей психолога</p>
	<p>Платформа Udemу</p> <p>Human Values and Professional Ethics https://www.udemy.com/course/human-values-and-professional-ethics/</p> <p>(сертифікат безкоштовно за умови написання мотиваційного листа і отримання підтвердження)</p>	<p>Тема 1. Основний психологічний зміст моралі, етики, моральності особистості</p> <p>Тема 2. Цінності творення, цінності переживання, цінності ставлення у вченні В. Е. Франкла як гуманістична екзистенційна основа професійної компетентності та етики психолога</p>

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН8. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.	бесіда бесіда-діалог аналітичний	усний контроль програмований контроль
ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми	бесіда-діалог; аналітичний;	самооцінювання

закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.	комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний;	
ПРН 12. Демонструвати здатність до наукової рефлексії, професійного саморозвитку й формування власного стилю психологічної діяльності, дотримуючись вимог етичних кодексів і чинного законодавства.	порівняльний; проблемно-пошуковий мозковий штурм	самооцінювання, письмовий контроль

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За

результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять не значну частину навчального матеріалу;
<i>«задовільно»</i>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
<i>«добре»</i>	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вмie порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вмie застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
<i>«відмінно»</i>	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях;

виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в». До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (залік) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно зі **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E

Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вірна Ж. П. Мотиваційно-смилова регуляція у професіоналізації психолога: монографія. Луцьк: Вежа, 2003. 320 с.
2. Гврітішвілі Н. П. Морально-етичні принципи діяльності шкільного психолога. *Основи практичної психології*. Київ: Либідь, 2006. С. 393-401.
3. Методологія професійної підготовки практичного психолога / Т. С. Яценко, О. В. Глузман, О. М. Усатенко. Дніпропетровськ: «Інновація», 2014. 192 с.
4. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія», 2-ге видання, перероблене, доповнене. Київ: «Ліра-К», 2025. 564 с. © Вступ; §§ 3.3.; 9.1.; 9.5.; 9.6.; 13.4.; 16.3.; 17.1.; 17.2.; 18.3.; 19.1.; 19.2.; 19.5.; 19.6.
5. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник, 4-е видання, перероблене, доповнене. Київ: «Ліра-К», 2026. 364 с. © §§ 2.4.; 5.3.; 6.1.; 6.2.;
6. 7.3.; 15.1.; 15.2.; 16.1.; 16.2.; 16.3.; 16.4.; 16.5.; 16.6.
7. Москалець В. П. Системність і саногенність професійно-компетентного мислення психолога. *Психологія і суспільство*. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2026. № 2. С. 182-196.
8. Панок В. Г. Психологічна служба: навчальний посібник, 2-ге видання, стереотипне. Кам'янець-Подільський, 2013. 328 с. §§ 1.2.; 1.3.; 1.5.; 5.1; 5.2.; 5.3.

Додаткова література

1. Большакова А. М. Психологія особистісної реалізованості суб'єкта життєвого шляху: монографія. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2011. 312 с.
2. Галян І. М. Ціннісно-смилова саморегуляція особистості: генеза та механізми функціонування. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2016. 402 с.
3. Жигайло Н. Психологія духовного становлення особистості майбутнього фахівця: монографія. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2018. 336 с.
4. Журавльова Л. П. Психологія емпатії: монографія. Житомир: Видавництво ЖДУ імені Івана Франка, 2007. 328 с.

5. Карнегі Д. Як завойовувати друзів та впливати на людей. Як виробляти в собі впевненість і впливати на людей, виступаючи прилюдно. Як перестати хвилюватись і почати жити. Харків: Промінь, 2007. 276 с.
6. Карпенко Є. В. Самоактуалізація і адаптація: від конфронтації до кооперації: монографія. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2013. 272 с.
7. Карпенко З. С. Аксиологічна психологія особистості: монографія. 2-ге видання, перероблене, доповнене. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 720 с.
8. Москалець В. П., Карп'юк Ю. Я. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру. *Психологія і суспільство*. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2023. № 2. С. 182-194.
9. Москалець В. П. Почуття гумору як чинник гармонізації міжособистісної взаємодії у конфліктних ситуаціях // *Психологічний журнал*. Випуск 8. Умань: ВПЦ «Візаві», 2022. С. 74-80 (0,6 др. арк
10. Москалець В. П., Федик О. В., Хрущ О. В. Психологічні аспекти посттравматичного зростання особистості. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), 2024. № 6 (40). С. 848-858.
11. Панок В. Г. Практична психологія. Теоретико-методологічні засади розвитку: монографія. Чернівці: Технодрук, 2010. 486 с.
12. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми: монографія / Київ: Ніка-Центр, 2017. 188 с.
13. Рибалка В. В. Честь і гідність особистості як предмет діяльності практичного психолога. Київ: Шкільний світ, 2010. 128 с.
14. Фурман А. В., Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції: навчальний посібник. Львів: Новий Світ, 2006. 360 с.